

Volontärstrategi

För en likvärdig volontärsamordning i de regionala föreningarna

Bakgrund och syfte

Barn som är drabbade av cancer och deras familj och närstående ska mötas av ett likvärdigt stöd från Barncancerfonden, oavsett var i landet de bor. Därför är det viktigt att Barncancerfondens föreningar och riksförbund arbetar för att skapa ett stöd som ger en likvärdig effekt.

Många av de stödaktiviteter som Barncancerfonden erbjuder hålls och leds av volontärer. För att volontärerna ska kunna ge stöd med likvärdig effekt är det viktigt att samordningen av volontärer också sker likvärdigt. Föreningarna och riksförbundet har i den här strategin kommit överens om vilka delar av volontärens resa som ska vara lika.

Strategin beskriver vem som kan bli volontär, hur de rekryteras, mottas, introduceras, informeras, utbildas och avslutar sitt uppdrag. Vissa lokala anpassningar kan och måste självfallet göras, som exempelvis lokal anpassning av uppdrag eller krav på specifik erfarenhet inför vissa uppdrag. Grunden är dock att samordningen kring volontärer i de olika föreningarna ska vara likvärdig. En likvärdig samordning bidrar till intern och extern tydlighet, kvalitetssäkring och minskad sårbarhet i verksamheterna. Syftet med den här strategin är därför att beskriva de delar som ska vara likvärdiga när det kommer till Barncancerfondens volontärsamordning.

Begrepp

För att skapa tydlighet i kommunikationen internt och externt, samt för att kunna ha en gemensam bild och förväntan, behöver vi enas om vilka begrepp som används och vad de innebär. Genom interna workshops och omvärldsbevakning har vi kommit fram till att följande begrepp ska användas;

Volontär: Volontär syftar till en person som engagerar sig ideellt, oftast utan att få ersättning. I begreppet volontär inkluderar vi även beskrivningar som frivilliga, ideella, funktionärer och aktiva medlemmar men det är begreppet volontär som ska användas. Volontärer är inte valda vid föreningens årsmöte, utan har anmält intresse för att bli volontär hos det regionala kansliet och genomgått nödvändiga steg för att bli volontär. En volontär kan engagera sig i allt ifrån stödaktiviteter och rekreationsboenden till insamling. Kanslierna är arbetsledande för volontärerna och ansvariga för den löpande volontärsamordningen.

Förtroendevald: En person som är förtroendevald företräder föreningen och är vald vid ett årsmöte av föreningens medlemmar. Exempel på förtroendevalda är

ordförande, styrelseledamot och valberedare. Om/när en förtroendevald person engagerar sig som volontär är det i egenskap av volontär, inte huvudsakligen som förtroendevald. Det innebär att volontärens uppdragsbeskrivning ska efterlevas och att volontären rapporterar till kanslipersonalen.

Kanslipersonal: Kanslipersonal syftar till de riksförbundsanställda medarbetare som arbetar med föreningarnas verksamhet. Kanslipersonalen ska rekrytera, stödja, samordna och underlätta arbetet för volontärerna, men volontärerna förväntas ta och ges ansvar för de uppdrag de antagit.

Förening: I begreppet förening innefattas de sex regionala barncancerföreningarna, Mellansverige, Norra, Stockholm Gotland, Södra, Västra och Östra.

Vem är volontär?

Det stöd och de mötesplatser som Barncancerfonden erbjuder familjer och medlemmar leds till största del av volontärer. Volontärerna utgör därför en central del av Barncancerfondens stödverksamhet.

För att få vara volontär hos Barncancerfonden måste man vara medlem och bland annat ha skrivit under föreningens volontäröverenskommelse som tar utgångspunkt i denna volontärstrategi, och barnrättspolicyn. Alla volontärer måste också visa utdrag ur polisens belastningsregister (Utdrag för arbete med barn i annan verksamhet än skola och barnomsorg).

Annonsering och rekrytering

Varje förening kommer att ha en undersida på sin webbplats där man kan läsa om och ansöka om att bli volontär. Sidorna ska se likadana ut på respektive förenings webbplats, men vilka lediga uppdrag som finns just nu och mindre lokala anpassningar kan göras. Grunden i rollbeskrivningar för specifika uppdrag ska dock vara samma.

Det ska finnas en möjlighet för riksförbundet att annonsera om volontärverksamheten, men intresserade ska då uppmanas att läsa mer på respektive föreningswebbplats där intresseanmälan görs.

För att kunna ge bästa möjliga stöd till drabbade och deras närstående är det viktigt att det finns en mångfald¹ av volontärer. Det är kanslipersonalens ansvar att arbeta för att främja en bred mångfald bland volontärerna.

¹ Som exempelvis etnisk bakgrund, språk, kön, erfarenhet, förmågor, religion etc.

Introduktion och utbildning

Kanslipersonalen mottar, intervjuar och introducerar volontären på ett likvärdigt sätt. För att skapa likvärdighet följer kanslipersonalen samma intervjumall, som kanslianställda med ansvar för volontärer arbetar med att utveckla löpande.

När volontären blivit godkänd fyller kanslipersonalen i formuläret "*Behörigheter för förtroendevalda och volontärer*". Formuläret går till riksförbundets IT-avdelning som ger volontären tillgång till volontärplattformen. Volontärplattformen fungerar som ett intranät för volontärer där volontärerna kan ta del av exempelvis Barncancerfondens historia, information, lediga uppdrag, utbildningar, dokument och kontaktuppgifter. Syftet med plattformen är att säkerställa att alla volontärer erbjuds och tar del av samma information, kunskap och utbildningar.

Alla volontärer hos Barncancerfonden ges löpande utbildning och verktyg för att kunna genomföra sitt uppdrag.

Roller och ansvar för volontärer

Det finns olika uppdrag som volontärerna kan engagera sig inom. Typ av uppdrag och krav för uppdrag kan ha lokala anpassningar och därför skilja sig mellan föreningarna. Volontären behöver känna (och ges) ansvar för den arbetsuppgift som antagits och känna att de kan be om hjälp av kanslipersonal vid behov. Alla volontärer får samma grundläggande uppdragsbeskrivning med möjlighet till lokala anpassningar.

Det är varje förenings ansvar att säkerställa att det finns ett gott försäkringsskydd och att volontärer kan få ersättning för utlägg och resor i sitt uppdrag.

Vid verksamhet med barn, måste minst två volontärer delta. En volontär får aldrig vara själv med barn.

Kanslipersonalens uppdrag

Kopplat till volontärer är kanslipersonalens uppdrag att rekrytera, utbilda och stödja volontärer. Kanslipersonalens roll är att skapa förutsättningar för att volontären ska kunna ge ett bra stöd till drabbade, och se till att volontärer vill stanna hos oss. Kanslipersonalen är möjliggörare, medan volontären är utförare. Målet är att volontärerna ska känna sig trygga och säkra i sitt uppdrag – och vara goda representanter för Barncancerfonden inom ramen för sitt uppdrag.

Kanslipersonalen ansvarar för att samla in utdrag ur polisens belastningsregister (Utdrag för arbete med barn i annan verksamhet än skola och barnomsorg) i enlighet med det som framgår av Barncancerfondens barnrättspolicy. Kanslipersonal inhämtar också underskrift av nödvändiga dokument. Kanslipersonal säkerställer att volontären är eller blir medlem och att hen finns inlagd som volontär i medlemsregistret.

Kanslipersonal ansvarar för att volontärerna ska ha förutsättningar för att kunna klara av sitt uppdrag. Det kan exempelvis vara genom att en ny volontär går bredvid en volontär som är mer erfaren tills hen känner sig säker, eller att genomföra uppföljningssamtal med volontären.

Det är också kanslipersonalens ansvar att ge stöd och hjälp samt visa uppskattning för sina volontärer. Genom personlig handledning från kanslipersonalen och utvecklingsmöjligheter via volontärplattformen ökar vi chanserna för att volontären blir långvarig i sitt uppdrag hos Barncancerfonden.

Kanslipersonal i de olika föreningarna har återkommande möten för att kunna diskutera möjligheter, behov och utmaningar med volontärverksamheten.

Hållbart engagemang

Volontärers engagemang påverkas ofta av hur arbetet är organiserat. För att volontärer ska känna starkt engagemang behöver de få känna sig kompetenta, trygga och känna samhörighet samtidigt som de ges möjlighet att vara självständiga² och vara med och påverka. Volontärer har ofta ett stort engagemang som drivs av en genuin vilja att hjälpa till.³ Därför är det viktigt att kanslipersonalen tar ansvar för arbetsmiljö och arbetsbelastning. Det är viktigt att volontärernas engagemang organiseras på ett hållbart sätt.

Avslutande av uppdrag

En volontär som vill avsluta sitt uppdrag hos Barncancerfonden ska veta hur hen går till väga. På volontärplattformens föreningssidor ska det finnas ett formulär för avslutande av uppdrag. Formuläret går till respektive förening där kanslipersonal ansvarar för att följa upp avslutandet. **Formuläret** möjliggör för föreningarna att hantera ett avslut på likvärdigt sätt. Kanslipersonal bör hålla ett avslutningssamtal med volontären där man utvärderar uppdraget och tackar volontären för personens insats.

Kanslipersonal som vill avsluta ett volontärsuppdrag till följd av bristande lämplighet ska följa mallen för avslutande av volontärsuppdrag. Kanslipersonal håller ett avslutningssamtal med volontären där volontären får veta varför uppdraget avslutas.

Kanslipersonal ansvarar för att, på ett respektfullt sätt, ta emot avslutande av uppdrag eller att avsluta ett uppdrag. I mallen framgår bland annat att kanslipersonalen fyller i formuläret *"Behörigheter för förtroendevalda och volontärer"* som innebär att IT tar bort volontärens behörighet från volontärplattformen och att kanslipersonal ansvarar för att ta bort personen som volontär i medlemsregistret.

² Motivera ideella - om ledarskap, människors behov och drivkrafter. Schoung, Aron. 2021, s. 7.

³ Motivera ideella - om ledarskap, människors behov och drivkrafter. Schoung, Aron. 2021, s. s. 20.

Framtida behov av revidering

Denna strategi revideras årligen av enheten Råd & Stöd på riksförbundet. Varje föreningsstyrelse kan väcka behov av revidering genom att lyfta frågan i samverkansgruppen.